© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

Laudon tanár gyűjtése után és kezdésére hozta Kurimay Mihály Budapestre meghatározás végett.

A növényt Laudon Királymezőn már 1893 óta megfigyelte, a mióta t. i. a királymezői fürdőt nyaralás czéljából felkereste.

Kétségtelen, hogy e növény már régibb idő óta tenyészik Királymezőn, mert 1893-ban és azóta nagy mennyiségben volt elterjedve útak mellett, házak falánál, a faluban, sőt a falutól félórányira eső fürdő közelében is, a hol kultivált kert már régóta nincs. Egészen hasonló helyeken terem tehát, mint a minőkön Homann az 1830. évben megjelent munkájában Bodow (Pomerania keleti része) mellől említi.

A növény Kelet-Európában és Ázsia mérsékelt északi részében van elterjedve. Hazánkban határozottan bevándorolt növény. A Királymezőn és a szomszédságában lakó és 1785. év táján Ausztriából bevándorolt németek nem hozhatták magukkal, mert Ausztriából ma sem említik. Minden valószínűsége szerint Galiczióból vándorolt be, a honnan Knapp[1]) már 1873-ban közli.

Hogy Királymezőn ilyen aránylag hosszú idő óta elszigetelten terem — talán a Tarac völgy zártabb viszonyai magyarázhatják meg.

Elsholtzia Patrini (Lepech.) Gke. (E. cristata Willd.) in Ungarn.

Von Prof. **Alexander Mágocsy Dietz.**

Borbás begrüsst diese Art (Magy. Bot. Lap. I. p. 221) als neuen Bürger unserer Flora. Als Ergänzung der a. a. O. publicirten Angabe teile ich hier nach Angaben Dr. Stefan Laudon, Professors am ungvárer Obergymnasium Folgendes mit. Die Exemplare der *E. Patrini* wurden nach ihrer durch Prof. Laudon erfolgten Entdeckung und auf seine Veranlassung von Mich. Kurimay behufs Determination nach Budapest gebracht. Die Pflanze wurde von Laudon bei Királymező schon seit d. J. 1893 jedes Jahr beobachtet, seit dem er nämlich das Bad zu Királymező als Sommerfrische aufsucht. Sie gedeiht dort zweifellos schon seit längerer Zeit, weil sie schon i. J. 1893 und seither in grosser Menge längs den Wegen, Mauern der Häuser im Dorfe selbst, ja sogar in der Nähe des vom Dorfe $^1/_2$ St. weit gelegenen Bades, verbreitet war, wo seit langer Zeit kein cultivierter Garten existiert. Die Pflanze wächst also an ganz gleichen Orten, wie sie Homann in seinem i. J. 1830 erschienenen Werke von Budow (östl. Pommern) erwähnt. Sie ist in Osteuropa und in den gemässigten u. nördl. Teile Asiens verbreitet, und ist in unserem Lande entschieden eine eingewanderte Pflanze. Die um 1785 aus Oesterreich eingewanderten, in Királymező und seiner Umgebung ansässigen Deutschen haben sie

---

[1]) Die bisher bekannten Pflanzen Galiziens u. Bukovina p. 191.

© Biodiversity Heritage Library, http://www.biodiversitylibrary.org/; www.zobodat.at

nicht mitgebracht, weil diese Pflanze in Oesterreich nicht angegeben wird. Aller Wahrscheinlichkeit nach ist sie aus Galizien eingewandert, wo sie Knapp *) schon i. J. 1873 angiebt. Dass sie bei Királymező im Laufe einer verhältnissmässig langen Zeit nur ein isoliertes Vorkommen aufweist, mag durch die Abgeschlossenheit des Tarac-Tales erklärt werden.

Az «Apodixis germanica» szerzőjéről.

Irta: **Alföldi Flatt Károly** (Budapest).

Ezen a néven ismerjük azt a botanikai tartalmú dolgozatot, mely Brunfels Ottó «Herbarum vivae eicones» czímű epochalis füveskönyve II-ik kötetének *utolsó* (s tegyük hozzá: *egyetlen* németnyelvű) czikke.

Az egész nem egyéb, mint 207 növénynek a német növénynevek alapján való alphabetikus felsorolása. Minden növénynél legelső helyen adva van annak latin, esetleg görög s német neve, többnyire etymologiai magyarázatokkal kísérve, mit — nagy részöknél — a növénynek többnyire a habitus-ból vett, nagyon felületes leírása, orvosi vagy egyéb hasznainak s termőhelyeinek megemlítése követ. Általában mondhatni, hogy a szerző nagyon röviden bánt el velük, mert míg némelyikre 10—15, sőt egy fajra (Spicanarden) 17 sort (ez a leghosszabb leírás) is veszteget, a legtöbbnél 5—6 sorral, nehánynál 1—2, sőt egy *fél* sorral is beéri. Az egész dolgozat terjedelme 17 folio oldal.

Mindazonáltal ez a kis dolgozat a maga idejében feltűnést keltett, s bizonyos tekintetben tekintélynek is örvendett, mert az egykorú szerzők elég gyakran idézik, különösen a «helyes» nomenklatura és használati értékelés szempontjából.

Ennek az egészen németül írt dolgozatnak a czíme azonban — elég szokatlanúl! — *latin* és pedig elég körülményes; s minthogy alábbi fejtegetéseinkhez éppen ez a czím nagyon fontos, ezért egész terjedelmében ide igtatjuk:

«Hieronymi herbarij Argentorat.
Apodixis [1]) Germanica, ex qua facile
uulgares herbas omnes licebit per-
discere, coacta in seriem
Alphabeticam.»

Fejtegetésünk egyedüli tárgya: annak a kérdésnek a megfejtése, hogy *ki* volt az «Apodixis germanica» szerzője, vagyis: *ki* légyen ez a Hieronymus herbarius»?

Az «Apodixis germanica» szerzőjét illetőleg *három* felfogást ismerek.

---

*) Die bisher bekannten Pflanzen Galiziens u. der Bukowina p. 191.

[1]) Ἀπόδειξις sok értelmű görög szó, itt = fejtegetés.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: Ungarische Botanische Blätter

Jahr/Year: 1904

Band/Volume: 3

Autor(en)/Author(s): Magocsy-Dietz Sandor

Artikel/Article: Elsholtzia Patrini (Lepech.) Gke. (E. cristata Willd.) in Ungarn. 27-28